

Den unges første store selvstændige valg i livet

Skrevet af: Hans Jens Frederik Brummerstedt

Studie: Samfundsvidenskab, bacheloruddannelsen

Institut for Samfund, Økonomi og Journalistik

Opgavetype: Bachelorprojekt

Titel: Den unges første store selvstændige valg i livet

ECTS-point: 20

Vejleder: Mitdlarak Lennert

Afleveringsdato: 26. juli 2019

Skrevet af: Hans Jens Frederik Brummerstedt

Cpr: 080294 - xxxx

Studie: Samfundsvidenskab, bacheloruddannelsen

Institut for Samfund, Økonomi og Journalistik

Opgavetype: Bachelorprojekt

Titel: Den unges første store selvstændige valg i livet

ECTS-point: 20

Vejleder: Mitdlarak Lennert

Afleveringsdato: 26. juli 2019

Antal sider: 43

Antal tegn med mellemrum: 75.166

Antal tegn uden mellemrum: 64.270

Abstract

This paper explains one of the underlying reasons, why a large share of pupils in Greenland is not proceeding in the educational system, when they graduate elementary school.

With grounded theory as methodology and semi-structured interviews as a primary tool, 52 10th grade pupils and 2 guidance counsellors were interviewed. It was carried out in the period March - June 2019.

The preliminary interviews with the pupils discover lack of coherent future plans and that half of the 52 pupils have not received guidance counselling.

Further research and interviews with counsellors underline the importance of support and guidance, either in school or at home for the pupil to proceed in the educational system.

The inadequate support and guidance from home, school and the municipality results in pupils that is not proceeding in the Greenlandic educational system.

Indholdsfortegnelse

Abstract	3
1. Indledning	5
1.1 Problemfelt og formål	6
1.2 Problemformulering	7
1.3 Afgrænsning.....	7
1.4 Opgavens opbygning.....	7
2. Metode og teori	8
2.1 Grounded theory	8
2.2 Straussian grounded theory	10
2.3 Videnskabsteori.....	10
2.4 Min anvendelse af grounded theory	11
2.5 Kvalitative semi-strukturerede interviews.....	13
3. Dataindsamling og resultater	14
3.1 Interviews med afgangselever	14
3.1.1 Fremgangsmåde	14
3.2 Interview med vejleder fra Majoriaq.....	16
3.3 Interview med skolevejleder	18
3.4 Mætning?	20
4. Analyse af resultater	21
4.1 Kodning.....	21
4.2 Næsten halvdelen har ikke fået vejledning.....	22
4.3 Ansvar for vejledningen, lovgivning og i praksis.....	24
4.4 Er den opsøgende vejledning, opsøgende?.....	27
4.5 Sociale udfordringer.....	28
4.6 Storyline/Hændelsesforløb:.....	29
5 Diskussion	30
6 Konklusion	32
7 Litteraturliste	33
Bilag A - Interviewguide og overvejelser	34
Bilag B - Facesheet	35
Bilag C - Interviewguide vejledere	36
Bilag D - Transskribering vejleder fra Majoriaq	37
Bilag E - Transskribering skolevejleder	40
Bilag F - Excel oversigt over interviews med folkeskoleelever	43

1. Indledning

”At tage sig en uddannelse har mange positive effekter. En uddannelse giver muligheden for at skabe sin egen fremtid og skabe trygge rammer for sin familie. Samtidig vil en uddannelse være af stor betydning for en aktiv udvikling af vores land” (Naalakkersuisuts Uddannelsesplan II, 2018).

Ovenstående afsnit fra Naalakkersuisuts uddannelsesplan understreger, hvor vigtigt det er, at flere får sig en uddannelse. Med en uddannelse får man bedre forudsætninger for at skabe sin egen fremtid, skabe trygge rammer for sin familie og være af stor betydning for landets udvikling.

Med tanke på de positive effekter en uddannelse kan medføre, er det bemærkelsesværdigt, at en så stor andel af landets befolkning kun har folkeskolen som højst gennemførte uddannelse.

Baggrunden for bachelorprojektet er at sætte ord på diverse statistikker om unge og uddannelse. Der foreligger adskillelige statistikker om emnet, men der er ikke nogen kvalitative undersøgelser, der kan belyse, hvorfor de unge ikke fortsætter i uddannelsessystemet efter folkeskolen.

Der er stor indkomstforskel på, hvorvidt man har folkeskolen som højst gennemførte uddannelse eller en videregående uddannelse. Tal fra Grønlands Statistik 2017 viser, at to mænd født i Grønland, bosiddende i en by med henholdsvis folkeskolen og en videregående uddannelse som højst gennemførte uddannelse, har en årlig gennemsnitlig indkomst efter skat på henholdsvis 131.111 kr. og 327.330 kr.¹. Yderligere kan det læses ud fra statistikkerne fra 2017, at registrerede ledige pr. måned af den samlede arbejdsstyrke fordelt efter højst fuldførte uddannelse, fordeler sig således:

- Folkeskole: 1567 personer = 11% af den samlede arbejdsstyrke
- Videregående uddannelse: 20 personer = 0,5 af den samlede arbejdsstyrke²

I forhold til at være en del af landets aktive udvikling, er uddannelse endnu en betydelig faktor.

1

http://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland__IN__IN30/INXP8.px/table/tableViewLayout1/?rxid=INXP822-06-2019%2010:47:03

2

<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=201901&sc=AR&subthemecode=o3&colcode=o>

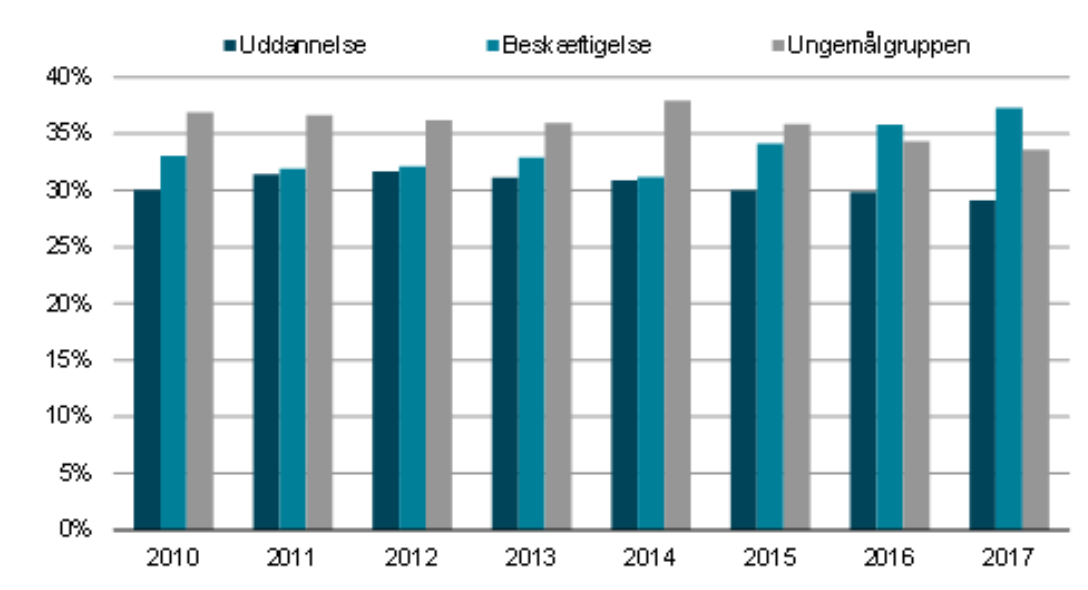
Der kan groft skelnes mellem at være et aktiv eller passiv for et land. De aktive bidrager til landet i form af serviceydelser, byggeri, m.m. og desuden betaler skat til landskassen. De passive er modtagere af social støtte fra Selvstyret, såsom eksempelvis offentlig hjælp.

I en analyse af offentlig hjælp i Grønland, udarbejdet af VIVE i 2017 kan det læses at: ”I 2017 modtog 5694 borgere i alderen 18-64 år offentlig hjælp på mindst 500 kr. på et tidspunkt i løbet af året... det svarer til at 15,2% af befolkningen i den arbejdsduelige alder på et tidspunkt har modtaget offentlig hjælp... at 81 % af modtagerne af offentlig hjælp ikke har en uddannelse ud over grundskolen³.” (VIVE, en analyse af offentlig hjælp, 2018, s. 47 & 52).

Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau, indkomst og ledighed.

1.1 Problemfelt og formål

”De elever der i dag færdiggør Den Gode Skole med tilfredsstillende resultat, er alt for få, hvilket derfor også er årsagen til, at der er alt for få, der færdiggør folkeskolen og derfor ikke kommer videre i uddannelsessystemerne.” (Koalitionsaftalen, 2018, s. 5).

(Figur 1. Unge mellem 16 og 25 år efter registrering, 2010-2017)⁴.

Som figur 1 ovenfor illustrerer, er andelen af unge mellem 16 og 25 år i uddannelse på sit laveste i perioden 2010 - 2017. Samtidig er unge i beskæftigelse på sit højeste, mens unge i ungemålgruppen er faldende. De unge, der er registreret som at være i hverken beskæftigelse eller uddannelse har

³ Folkeskolen

⁴ <http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=201901&sc=UD&colcode=o>

fået betegnelsen ”Ungemålgruppen”. Således var der i 2017 2787 unge mellem 16 og 25 år, der hverken var i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse.

I perioden 2013 til 2016, var 6 ud af 10 elever fra en årgang ikke i gang med en uddannelse året efter, de havde afsluttet folkeskolen og ”*En del af dem kommer ikke nødvendigvis uddannelsesmæssigt videre efter endt grundskole*” (Naalakkersuisuts Uddannelsesplan II, 2018 s. 38).

1.2 Problemformulering

Hvad er nogle af årsagerne til, at en så stor andel af de unge ikke vælger at fortsætte i uddannelsessystemet efter folkeskolen?

1.3 Afgrænsning

Undersøgelsen er afgrænset til elever, der går i 10. klasse i Nuuks skoler. Elever i 10. klasse skal tage stilling til, om de vil videre i uddannelsessystemet efter folkeskolens afslutning. Inden for Grounded theory er denne undersøgelse afgrænset til Barney Glaser og Anselm Strauss’ versioner af Grounded theory.

1.4 Opgavens opbygning

For læsevenlighed og overblik, er bachelorprojektet opdelt i 7 afsnit med dertilhørende underafsnit. Afsnittene er opdelt således:

1. **Indledning:** Emnet og problemformuleringen præsenteres. Baggrunden for projektet beskrives. Projektet, respondenter og metode afgrænses. Opgavens opbygning præsenteres.
2. **Metode- og teori**afsnit: Præsentation og legitimering af teori. Hvordan anvendes grounded theory. Det videnskabsteoretiske ståsted præsentes.
3. **Dataindsamling og resultater:** Interviews og fremgangsmåde præsenteres.
4. **Analyse**afsnit: Analyse af interviewresultater og dokumenter, delfortolkninger og delkonklusioner.
5. **Diskussions**afsnit: Undersøgelsesdiskussion af resultater set i forhold til egne metoder og til litteraturen - Metodekritik, opbakning, vurdering.
6. **Konklusions**afsnit: Konklusion med påstande, pointer, fortolkninger, vurderinger og handleanvisninger.
7. **Litteraturliste:** Anvendte kilder nedskrives og præsenteres.

2. Metode og teori

2.1 Grounded theory

I 1967 udgav sociologerne Barney Glaser og Anselm Strauss bogen *The Discovery of Grounded Theory* i et oprør mod den herskende, positivistiske forskningstradition inden for sociologien (Guvå og Hylander, 2005, s. 11).

Glaser og Strauss mente, at forskningstraditionen inden for sociologi var begrænset til kun at afprøve hypoteser, og at der ikke blev skabt nye teorier, da disse hypoteser udsprang fra allerede eksisterende teorier. De havde set for mange undersøgelser, hvori den indsamlede empiri blot blev anvendt til at bekræfte eller afvise en hypotese, der udsprang fra en allerede eksisterende teori. De mente derimod, at forskere ikke udelukkende skulle anvende deres empiri til blot at forklare teorier, men at empirien skulle anvendes til at fremstille nye teorier. Grounded theory kan beskrives som at være en forskningsmetode, der har til formål at skabe nye teorier forankret i det indsamlede data.

I undersøgelser beskrives tit og ofte, hvorledes en problemstilling vil besvares, og hvilken fremgangsmåde, der vil benyttes. Fremgangsmåden bliver opdelt imellem en induktiv eller en deduktiv metode. Ved induktion går man fra det specifikke til det generelle, undersøgeren indsamler specifik empiri, der sidenhen generaliseres til en teori. Ved deduktion går man fra teori til empiri, her anvendes en hypotese fra en teori, der efterprøves empirisk.

Grounded theory beskrives sædvanligvis som en kvalitativ forskningsstrategi, hvor en induktiv og deduktiv fremgangsmåde forenes til en såkaldt abduktiv konklusionsform. ”grounded theory kan betragtes som en proces, hvor en induktiv udforskning fører til en opdagelse, som forskerne forsøger at forstå ved hjælp af et tankespring i form af en teoretisk antagelse (abduktion), hvilket siden efterprøves deduktivt” (Guvå og Hylander, 2005, s.17-18).

Oprindeligt blev grounded theory anset for en videnskabeliggørelse af kvalitative studier; kvalitative studier skulle behandles med samme stringens som kvantitative studier. Sidenhen er flere retninger inden for grounded theory blevet til. Selv de to ”grundlæggere” er gået hver deres retning. Det er ikke ualmindeligt, at forskere, der anvender grounded theory, angiver hvorvidt de anvender *Glaser* eller *Strauss*’ version af grounded theory. Forskellen mellem de to versioner forklares efter en gennemgang af proceduren og grundtrinene i grounded theory.

Proceduren og grundtrinene kan således deles op i fire afsnit:

1. teoretisk udvælgelse af data:

Hovedspørgsmålet identificeres hurtigst muligt, indsamlingsmetode og datakilder udvælges. Data indsamles indtil der opnås en mætning. Det vil sige, at indsamling af yderligere data ikke kan tilføje mere til undersøgelsen.

2. kodning:

Det indsamlede data undersøges. I starten er granskningen åben, alt har interesse. Hvad siger det indsamlede data om hovedspørgsmålet? Er der særlige indikatorer, der kan være med til at svare på hovedspørgsmålet? Disse indikatorer kodes og kategoriseres, kategorierne udvikles til begreber. Relationerne imellem begreberne kodes og afslutningsvis kodes en kerneprocess. Kodningen kan beskrives som en tolkning af ens indsamlede data for bedre at kunne besvare sit hovedspørgsmål.

3. komparation:

Også kaldet sammenlignelig analyse. Komparation sker samtidig med kodningen. Undersøgeren sammenligner sine data og koder løbende, således ændrer kategorierne og begreberne sig dynamisk undervejs, sådan at de egner sig mest muligt til en teoridannelse.

4. konceptualisering:

Teori skabes ud fra empirien, der er blevet kodet, kategoriseret og begrebsliggjort i de tidligere trin i processen. Memoer (teoretiske udkast), der løbende er blevet skrevet ned, efterprøves. Et hændelsesforløb nedskrives med afsæt i de mest markante kategorier.

Forskelle:

De mest signifikante forskelle imellem Glaser og Strauss' versioner af grounded theory kan bedst forklares med deres videnskabsteoretiske ståsted. Glaser gøres til talsmand for at være postpositivistisk, imens Strauss er konstruktivistisk (Guvå og Hylander, 2005, s. 25).

Glaser mente, at virkeligheden er som den er. Glaser skabte ikke en ny teori, han satte blot ord på virkeligheden som den er. Han mente nemlig, at teorien er der i forvejen, den er bare ikke blevet beskrevet.

Strauss mente, at virkeligheden konstrueres af menneskelige interaktioner, derfor skal disse interaktioner fortolkes og anvendes til at skabe en teori.

En anden forskel mellem Glaser og Strauss' versioner af grounded theory er deres fremgangsmåde, Glaser gøres til genstand for den induktive metode, hvorimod Strauss anvender en blanding af induktiv og deduktiv metode (Guvå og Hylander, 2005, s. 83). Glaser mente, at en teori der er forankret i data, der konstant er blevet sammenlignet og prøvet af, ikke behøver at verificeres. Derimod mente Strauss, at en teori skal verificeres og valideres, den skabte teori skal derfor efterprøves.

2.2 Straussian grounded theory

Som tidligere beskrevet har grundlæggerne af grounded theory valgt at videreudvikle metoden i deres egen retning. Mens Glasers version af grounded theory anses for at være den traditionelle version, anses Strauss, i samarbejde Corbin, at have videreudviklet teorien.

Strauss har i samarbejde med Corbin udgivet flere bøger om grounded theory.

Strauss' version af grounded theory anses for at være mere fremtrædende end Glasers version (Bryman, 2016, s. 572).

I Strauss' version af grounded theory anvendes de førnævnte gennemgående fire trin i grounded theory: Teoretisk udvælgelse af data, kodning, komparation og konceptualisering. Det, der kendetegner Strauss' version af grounded theory er, at kodningsproceduren kan deles op i tre kategorier: Åben kodning, axial kodning og selektiv kodning.

Åben kodning: Data undersøges, sammenlignes og kategoriseres.

Axial kodning: Kategorier sammenlignes og sammenflettes, der undersøges en årsagsvirkning eller mønstre afdækkes.

Selektiv kodning: Systematisk udvælgelse af en kernekategori, denne kernekategori er den centrale årsag eller fokus som alle de andre kategorier påvirkes af (Bryman, 2016, s. 574).

2.3 Videnskabsteori

"Centralt i alle forskningsmetoder er spørgsmålet om, hvordan man ser på virkeligheden (ontologi), samt hvordan man anskaffer sig viden om denne virkelighed (epistemologi)". (Guvå og Hylander, 2005, s. 15).

Selvom grounded theory har udviklet sig i flere forskellige metodiske og videnskabsteoretiske retninger, beskriver Guvå og Hylander, at grounded theory har sine filosofiske rødder i pragmatismen og teoretisk hjemsted i symbolsk interaktionisme (Guvå og Hylander, 2005, s. 28).

Pragmatismen er en filosofisk retning, der gjorde op med det videnskabssyn, at viden er af upersonlige fakta, og at mennesket betragter verden udefra.

Pragmatismen anser mennesket for at være en del af den verden de selv er midt i. Mennesket lærer konstant og denne erfaring anvendes til hele tiden at forsøge at løse de problemer, der opstår gennem praktisk handlen.

Symbolsk interaktionisme har sine rødder i pragmatismens ideer. Herbert Blumer opfandt begrebet i 1937 og har sidenhen udviklet begrebet. Således beskriver han, at der er 3 grundlæggende præmisser i symbolsk interaktionisme:

1. Menneskers handlinger kan forstås ud fra det betydningsindhold, som forskellige genstande eller fænomener har for dem.
2. Dette betydningsindhold har sin oprindelse i social interaktion med andre. Grupper udvikler fælles betydninger.
3. Gennem individets tolkning håndteres og forandres dette betydningsindhold i mødet med andre.

Individer handler ikke ud fra indre eller ydre faktorer, de handler ikke på grund af instinkter eller normer. I stedet handler individet ud fra de tolkninger og refleksioner af det betydningsindhold, der opstår i socialt samspil. Virkeligheden er socialt konstrueret (Guvå og Hylander, 2005, s. 31-32).

2.4 Min anvendelse af grounded theory

I dette bachelorprojekt anvendes Strauss' version af grounded theory. Det er især videreudviklingen af grounded theory i samarbejde med Corbin som jeg anser for at have en fremgangsmåde og teoriskabelse, der passer bedst til at besvare problemformuleringen.

Netop hovedspørgsmålet (problemformulering) er en af grundene til, at jeg har valgt Strauss' version. Glaser mente, at anvendelsen af grounded theory ikke kan afgrænses til en undersøgelse baseret på en færdig problemstilling, men skal tage udgangspunkt i ens interesse for et forskningsområde. Strauss og Corbin understregede derimod vigtigheden i at stille det rigtige forskningsspørgsmål (Guvå og Hylander, 2005, s. 82). Ved at stille det rigtige forskningsspørgsmål

kan jeg målrettet og afgrænset, ved hjælp af indsamling og kodning af empiri, svare på min problemformulering.

Da dette bachelorprojekt handler om at finde ud af, hvorfor så mange unge ikke fortsætter i uddannelsessystemet efter folkeskolen, valgte jeg 10. klasse-elever i Nuuk som min primære datakilde og semi-strukturerede interviews som min primære indsamlingsmetode og løbende dokumentindsamling som sekundær indsamlingsmetode.

10. klasse-eleverne valgte jeg fordi, at disse unge mennesker netop er i en overgangssituation, hvor de skal tage stilling til, hvorvidt de vil fortsætte i uddannelsessystemet eller ej efter endt folkeskole. Da ansøgningsfristen for næsten samtlige ungdomsuddannelse var 1. marts, og jeg startede min undersøgelse i midten af marts 2019, antog jeg, at denne gruppe kunne underbygge min problemstilling. Ved hjælp af semi-strukturerede interviews undersøgte jeg, hvilke faktorer, der har betydning for, hvorvidt eleverne søgte videre eller ej. (Semi-strukturerede interviews og anvendelsen beskrives senere.)

I begyndelsen og under interviewsene havde alt interesse, og alt blev noteret.

De 52 gennemførte individuelle interviews indtastede jeg i et Excel regneark (Bilag F). Under interviewsene fik jeg et indtryk af, at elevernes sociale baggrund og sproglige kundskaber var af særlig betydning for, hvorvidt eleverne søgte videre eller ej.

Da jeg havde indtastet mit data, og derved havde fået et overblik over respondenternes svar, blev det tydeligt, at elevernes viden om deres uddannelsesmuligheder var mangelfuld. Jeg lod mit data bestemme retningen for min videre undersøgelse og besluttede mig for at undersøge de personer, der kan have størst indflydelse på elevernes viden om uddannelsesmuligheder: vejlederne. Jeg foretog yderligere to semi-strukturerede interviews med en vejleder fra en folkeskole og en vejleder fra Majoriaq⁵.

På baggrund af kodningen og kategoriseringen af de indledende interviews har projektet vejledningsområdet som hovedfokus.

⁵ Kommunal Job- opkvalificering- og vejledningscenter

2.5 Kvalitative semi-strukturerede interviews

Kvalitative interviews anses som at være dybdegående og fleksible. Her kan man fordybe sig og ændre retning ud fra respondenternes synspunkter og meninger (Bryman, 2016, s. 466-467).

Selvom der findes adskillelige kvalitative interview metoder, er ustruktureret og semi-struktureret interviews de mest almindelige. I ustrukturerede interviews stilles som regel kun ét hovedspørgsmål, derefter fortsætter interviewet som én lang samtale. I semi-strukturerede interviews er der flere hovedspørgsmål eller emner som interviewerens gerne vil have svar på, disse spørgsmål skrives ned i en såkaldt interviewguide. Interviewguiden anvendes fleksibelt, og der kan tilføjes flere spørgsmål undervejs i interviewet alt efter, hvad den interviewede svarer.

Interviewguides varierer alt efter hvem man vil interviewe, og hvad man vil spørge om, men bør som minimum indeholde emner som man vil interviewe om. Spørgsmål, som kan være med til besvare forskningsspørgsmålet og spørgsmål, der kan klassificere respondenterne, såsom køn eller alder.

Før et interview finder sted skal interviewerens forberede sig på:

- At sætte sig ind i de interviewede situationer. Fx er det en fordel at man på forhånd ved noget om fodbold, hvis man vil interviewe en fodboldspiller om fodbold.
- At have et klart svar på hvorfor man interviewer, det kan være at den interviewede gerne vil vide, hvorfor han/hun kan have noget interessant at sige.
- At såfremt man vil optage sit interview, så skal man kende sit udstyr på forhånd og det anbefales at anvende optagerudstyr af god kvalitet.
- At finde et stille og- eller et adskilt område, sådan at optagelsen ikke forstyrres eller den interviewede skal spekulere på om, hvorvidt hendes svar bliver hørt af andre.

(Bryman, 2017, s. 468-471)

3. Dataindsamling og resultater

3.1 Interviews med afgangselever

Den 12. marts 2019 sendte jeg en anmodning til Nuuks fem kommunale folkeskoler og ene privatskole om, at interviewe deres 10. klasse elever.

I anmodningen var formålet med interviews beskrevet, beskrivelse af databehandling (anonymitet), forslag til fremgangsmåde, etiske og praktiske overvejelser samt kopi af spørgeguide (Bilag A).

Skolerne var hurtige til at svare, at min anmodning var blevet sendt videre til de ansvarlige klasselærere for 10.klasserne.

En af de større etiske overvejelser var, hvorvidt forældresamtykke skulle indhentes, før jeg kunne interviewe eleverne. Da spørgsmålene ikke var af følsomme eller personlige karakter, og da jeg havde lovet, at besvarelsenerne forblev anonyme, accepterede skolerne som gatekeepere, at forældresamtykke var unødvendigt. Jeg besluttede, at jeg ikke ville optage mine interviews med de eleverne, fordi jeg frygtede, at dette ville afskrække dem fra at deltage eller at eleverne ville være forbeholdne i deres svar. I stedet havde jeg udarbejdet et "facesheet" (Bilag B) som jeg udfyldte løbende: Efter et interview blev det gennemgået med eleven, således eleven kunne rette og verificere det udfyldte.

Efter praktiske drøftelser blev dag og tidspunkt aftalt med de klasselærere, der havde reageret. I dagene 19 – 22. marts blev 52 individuelle interviews gennemført, fordelt på fem klasser og 3 skoler.

3.1.1 Fremgangsmåde:

Deltagelse i interviewet var frivilligt og eleverne havde selv taget stilling til, hvorvidt de ville deltage eller ej. Det var derfor vigtigt for mig, at jeg fik introduceret mig selv og mit bachelorprojekt godt og forståeligt. For at sikre mig, at ingen blev ekskluderet, fremlagde jeg på grønlandsk og dansk.

Som det første introducerede jeg mig selv, mit navn, min alder og mit studie.

Som det andet fremlagde jeg mit projekt og baggrunden for, hvorfor jeg vil undersøge det område.

Som det tredje blev det praktiske beskrevet, at det var 1 til 1 samtaler på omkring 10 minutter, at intet blev optaget, at det er anonymt og frivilligt at deltage.

Afslutningsvis informerede jeg eleverne om, at det er meget vigtigt for mig og mit projekt, at eleverne valgte at snakke med mig.

Eleverne var generelt ivrige efter at deltage. Der var i alt 10 elever, der ikke ønskede at deltage, således var 52 ud af 62 elever interviewet. Interviewsene varede omtrent 10 minutter hver især, hvor jeg krydsede af på introspørgsmålene samt tog løse noter. Ved afslutningen af interviewet blev det udfyldte skema set efter af eleven og godkendt.

I alt var der 92 registrerede elever fordelt på de fem klasser, jeg besøgte. Således var der i alt 30 fraværende elever. Omtrent en tredjedel af samtlige elever var fraværende de timer, jeg var på skolerne.

De udfyldte facesheet blev nummeret og indtastet i Excel samme dag som interviewsene blev gennemført.

Nedenstående oversigt er resultaterne i grove træk. Besvarelserne vil blive grundigere analyseret og beskrevet i analyseafsnittet.

- 42 ud af 52 har søgt videre (24 Efterskole, 8 Gymnasie, 9 EF/AFS og 1 Handelsskole/NI)
- 10 ud af 52 har ikke søgt videre (Sabbatår, arbejde, ferie)
- 24 ud af 52 Sagde Nej til om de havde været til 1 til 1 samtale med vejleder
- 28 ud af 52 Sagde ja til at de havde været til 1 til 1 samtale med vejleder
 - Har vejledning hjulpet? – (14 Ja) (13 Nej) (1 Ved ikke)
 - Hvordan har vejledning hjulpet? – ”Handleplan, fundet rette skole, fremtidsmuligheder”
 - Hvorfor har vejledning ikke hjulpet? - ”Vidste hvad han/hun vil i forvejen, løs snak, søg på internettet”

En lærer fra en af skolerne, trak mig til side og informerede mig om: *”at nogle af de fraværende elever havde søgt videre, dog havde de fleste af de fraværende ikke søgt videre, de var regelmæssigt fraværende og havde alvorlige faglige udfordringer”*.

3.2 Interview med vejleder fra Majoriaq

På baggrund af resultaterne af mine interviews, kontaktede jeg Majoriaq i midten af juni 2019 og anmodede om at interviewe en af deres vejledere. Min anmodning blev imødekommet med det samme og et tidspunkt blev aftalt til dagen efter.

Som forberedelse til mit interview undersøgte jeg, hvilket ansvarsområde og hvilke opgaver Majoriaq har i henhold til gældende Inatsisartutlov om uddannelses - og erhvervsvejledning, og på den baggrund udarbejdede jeg en interviewguide (Bilag C).

Interviewet fandt sted onsdag d. 19. juni 2019 i vejlederens kontor i Majoriaq. Hele interviewet på 47 minutter blev optaget med accept af vejlederen. Interviewet foregik på grønlandsk. Optagelsen har jeg sidenhen transskriberet og oversat til dansk (Bilag D). Interviewet afveg til dels fra interviewguiden, og jeg ikke fik stillet alle spørgsmål. Dette skyldtes, at jeg ønskede uddybning af svar, særligt om udfordringer.

Vejlederen fortalte om sin erfaring, sine daglige opgaver og udfordringerne ved jobbet. Vejlederen har 15 års erfaring som vejleder og sidder til dagligt med vejledning om de videregående uddannelser i Grønland/Danmark, vejledning til Forsvarsstaben og de opsøgende vejledninger. Vejlederen udpeger disse som udfordringerne.

1. **IT-System:** Vejlederen fortalte og viste mig deres it-system "IT-Reg". IT-Reg er et computerbaseret register som er linket med folkeregistreret. Ved hjælp af registeret kan Majoriaq se, hvem der er under uddannelse og/eller beskæftigelse samt hvem der ikke er. Udover Majoriaq er det ungdomsuddannelserne og brancheskolerne, der også anvender programmet. Ifølge vejlederen er det som sådan et rigtig godt program, de har dog store udfordringer med at få alle til at anvende det korrekt. Eksempelvis viste han mig, at der på en af landets gymnasiale skole ifølge IT-Reg kun var 20 aktive studerende, selvom der i virkeligheden var flere hundrede aktive studerende. Da han søgte på mig, stod jeg på som "Optaget" på Ilisimatusarfik, selvom der skulle havet stået "Aktiv". Da programmet ikke anvendes korrekt, er det svært for Majoriaq at finde ud af, hvem der er aktiv i uddannelse eller i beskæftigelse, og hvem der ikke er. Når vejlederen i oktober måned skal stå for den opsøgende vejledning, ser vejlederen i systemet, hvem der ikke er aktiv og sender i første omgang et brev til dem. I anden omgang af den opsøgende vejledning kører Majoriaqs pedel ud og afleverer et brev fysisk. I brevet er beskrevet, hvilke muligheder den enkelte har for

enten opkvalificering eller jobtræning. Vejlederen gættede på, at 10-15 personer reagerer, når 100 breve er blevet sendt ud.

- 2. Organisationsændringer:** Ved oprettelsen af Majoriaq-centrene i Grønland blev jobformidling, vejledning og opkvalificeringsmulighederne samlet under ét tag, da man ville have én-dørs-princippet for borgeren. Ifølge vejlederen var der mange flere vejledere før oprettelsen af Majoriaq-centrene. Hver vejleder var specialiseret i en bestemt uddannelse, således var der en vejleder til hver uddannelse. Organisationsændringerne er også gået ud over samarbejdet med folkeskolens vejledere. Før oprettelsen af centrene mødtes de tit med folkeskolens vejledere, men i juni 2019 havde de kun mødtes én gang i løbet af året. At nogle af eleverne tænker, at Majoriaq kun er for voksne jobsøgende, svarer vejlederen, at dette kan skyldes, at de ikke har besøgt skolerne de sidste to år for at fortælle om opkvalificeringsmuligheder i Majoriaq.

- 3. Sociale problemer:** Vejlederen oplyser om, at de møder borgere med vanskelige sociale udfordringer, misbrug eller personer uden hjem. I starten siger de ikke så meget, men når de føler sig trygge ved vejlederne åbner de op og fortæller.

3.3 Interview med skolevejleder

På samme baggrund som med vejlederen fra Majoriaq, anmodede jeg om et interview med en skolevejleder fra én af skolerne i Nuuk. Min anmodning blev imødekommet med det samme og interviewet fandt sted torsdag d. 20. juni 2019, i skolevejlederens kontor. Interviewet på 33 minutter blev optaget efter accept af skolevejlederen, derefter er optagelsen blevet transskriberet og oversat til dansk (Bilag E).

Skolevejlederen, der blev lærer i 2001, blev i 2003 opfordret af skolen til at blive vejleder for ældste trinnet (6.-10. klasse). I 2009 færdiggjorde skolevejlederen den 1-årige vejledergrunduddannelse med karrierevejledning som overbygningsfag. Sidenhen har skolevejlederen færdiggjort flere kurser.

Skolevejlederen indledte samtalen med at fortælle om de forskellige arbejdsmetoder der anvendes alt efter, hvilken årgang, der skal have vejledning.

Skolevejlederen er den eneste vejleder for alle elever fra 6. klasse til og med 10. klasse. Hvis skolen har mange elever, er det op imod 250 elever han er vejleder for.

Skolevejlederen er udover vejlederrollen skolelærer. Han bliver tildelt 495 timer på et skoleår, som udelukkende skal bruges til vejledning. Dette tal kan stige alt efter, hvor mange elever der er.

I det netop afsluttede skoleår havde skolevejlederen 17 lektioner ugentligt til at være vejleder.

Skolevejlederen forklarer, at elever fra 10. klasse, hvis forældre er opmærksomme og støttende kun får vejledning 1 gang på et skoleår, hvorimod de andre kan få vejledning efter behov og alt efter skolevejlederens tid, de skal bare selv møde op.

Således fungerer vejledningen og udfyldning af handleplaner:

- 6. klasse: Vejlederen besøger klasserne og fortæller om karriere- og uddannelsesmuligheder.
- 7. klasse: Samme som ovenstående, derefter er de i computerlokalet, hvor eleverne udfylder en handleplansskabelon som skolen har udarbejdet.
- 8.-10. klasse: Individuel vejledning. Indledningsvist snakker de 5 minutters tid, derefter gennemgår de handleplanen sammen og eventuelt retter til.

For at gøre lærernes arbejde lettere, udfylder de ikke handleplanen i Angusakka, da det blot medfører dobbeltarbejde og da deres egen skabelon er mere fyldestgørende. Den udfyldte

handleplan kan til enhver tid, i løbet af 8., 9. og 10. klasse ændres. Ved slutningen af 10. klasse skal handleplanen underskrives af eleven, forældrene og vejlederen.

Som et vejledningsværktøj anvendes ug.dk (dansk uddannelsesguideportal). Det er især jobkompasset som anvendes. Der er ellers en grønlandsk uddannelsesguideportal, Sunngu.gl, men ifølge skolevejlederen er den mangelfuld og ikke særlig brugervenlig. De elever, der udelukkende er grønlandssproget eller ikke er særlige gode til dansk, anvender Sunngu.gl.

Ifølge skolevejlederen er det en stor udfordring, at nogle forældre ikke kan kontrollere deres børn. Det er tværtimod børnene, der kontrollerer forældrene. Særligt disse elever lever et ustruktureret liv, de passer ikke deres skolegang og de kan ikke få nogen form for støtte i deres hjem. Også forældre, der har et misbrug af en eller flere former påvirker deres barns skolegang negativt.

Ifølge skolevejlederen er de elever, der klarer sig godt, de elever, der dyrker sport, da der er meget forebyggelse i sport og elever, som har forældre, der er opmærksomme på, hvorvidt deres barn klarer sig godt i skolen.

Skolevejlederen fortalte om, at skolen tidligere har arrangeret workshops for skolens 8,9 og 10. klasser kaldet ”Siunissara/min fremtid”, hvor lærerne inviterede virksomheder og Majoriaq. Skolevejlederen vil gerne have indført disse igen, da skolen har gode erfaringer med disse workshops.

Skolevejlederen fortalte om egen erfaring med at være opsøgende og besøge eleverne i deres hjem, der har været flere chokerende negative oplevelser, disse besøg foretager de kun meget sjældent nu.

Ifølge skolevejlederen er Majoriaq opsøgende vejledning, ikke opsøgende. Når skolen og skolevejlederen tager afsked med folkeskoleeleverne, har de ellers en forventning om, at Majoriaq opsøger de elever der ikke har en plan og de elever skolen har haft udfordringer med.

Da jeg spurgte ind til de elever med usammenhængende planer, forklarede skolevejlederen, at flere elever og deres forældre ikke har været hos vejlederen, på trods af, at de er blevet indkaldt. Det er ifølge skolevejlederen højst sandsynligt dem uden en sammenhængende plan.

Afslutningsvis pointerer skolevejlederen at der er en positiv udvikling, da flere og flere elever vælger at fortsætte direkte i uddannelsessystemet efter folkeskolen. I dag er det ifølge skolevejlederen omkring halvdelen der søger direkte videre, nogle år siden var det kun 20% af en klasse der fortsatte direkte i uddannelsessystemet.

Skolevejlederen gav denne statusoversigt over 10. klasserne:

Status for 10. Årgange og 10.su 2019

	Efterskole GRL	Efterskole DK	AFS/YFU	GUX	Erhvervsuddannelse	Arbejde	Uafklarede	I alt
10.A	1 (1)*	3 (1)*	2	5	1	3	1	18
10.B	1	3	3	3	1	4	1	16
10. SU						1	2	3
	3	7	5	8	2	8	4	37

Venteliste*

3.4 Mætning?

I grounded theory indsamles data, indtil der opnås en mætning. Det vil sige, at der indsamles data, indtil at indsamling af yderligere data ikke kan tilføje mere til undersøgelsen.

Jeg vil gerne have gennemført “life story/livshistorie” interviews med personer fra ungemålgruppen, da jeg mener, at disse med deres livserfaring kunne have bidraget til undersøgelsen.

Jeg har ellers talt og skrevet med to unge mænd, der begge hverken er i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse. De har begge udtrykt at de gerne vil deltage i et interview, men da det kom til stykket sprang de fra, de ville ikke længere deltage. Den ene jeg har skrevet med, begrundede det med, at det er for psykisk hårdt for ham at snakke om hans situation, det respekterede jeg selvfølgelig og måtte acceptere at han ikke ville deltage alligevel.

4. Analyse af resultater

4.1 Kodning

Resultater fra interviews med 10. klasser blev skrevet ind i et Excel regneark (Bilag F). De første koder, der blev indtastet, var de indledende faste spørgsmål i interviewguiden, såsom alder, sprog, forældres stilling, hvorvidt eleven har søgt videre etc.

Åben kodning:

Indledningsvis havde alt interesse for at finde mulige indikatorer på, hvad der kan have betydning for, hvorvidt eleverne søgte videre eller ej.

Kategorierne ”*Har søgt videre*” og ”*Har ikke søgt videre*” var de første kategorier. 42 har søgt videre og 10 har ikke søgt videre. Det undersøges, hvad de 42 elever har tilfælles og hvad de 10 elever, der ikke har søgt videre, har tilfælles.

Under de indledende første kategorier, blev følgende underkategorier dannet:

Har søgt videre	Har ikke søgt videre
Fremtidsplan?	Fremtidsplan?
Hvem har hjulpet med at søge?	Hvem kan hjælpe med at søge?
Vejledning?	Vejledning?

Axial kodning:

Kategorierne og underkategorierne sammenlignes og sammenflettes.

Underkategorierne undersøges og jeg finder for eksempel ud af, at det, at eleven har haft en fremtidsplan, fået hjælp til at søge eller har fået vejledning, har stor betydning for, hvorvidt eleven har søgt videre eller ej.

Den hyppigste og tydeligste indikator for dem, der har søgt videre, er, at hjælpen til at beslutte og søge videre i uddannelsessystemet. Således har 38 af de 42 elever, der har søgt videre udtalt, at de er blevet inspireret og hjulpet af forældre, søskende og/eller vejlederen. Dette er med til at understrege, hvor vigtigt det er for den enkelte elev at blive hjulpet og inspireret.

Selvom en stor andel af de interviewede elever har udtalt, at de har søgt videre, er der desværre mange elever med usammenhængende fremtidsplaner. Dette er især også synligt blandt dem, der

ikke har søgt videre. 16 af de 42 elever, der har søgt videre, blev kodet og sat ind i den nye kategori ”*Usammenhængende fremtidsplan*”. Respondenterne i den nye kategori har som navnet indikerer en fremtidsplan, der ikke hænger sammen. Eksempelvis kan respondent nr. 43 fremhæves, da han udtalte: ”Jeg vil gå på Søfartsskolen, fordi jeg vil være tømrer”. Et andet eksempel er respondent nr. 52, der udtalte ”Jeg vil gerne arbejde i Permagreen”, da han blev spurgt om, hvilket arbejde man udfører i Permagreen, var svaret: ”Det ved jeg ikke”.

Selektiv kodning:

Den centrale årsag til, hvorvidt eleverne søger videre eller ej, identificeres ud fra kategorierne og underkategorierne.

8 ud af de 10 elever, der ikke har søgt videre, har udtalt sig om, at de ikke har været til vejledning med en studierådgiver. Derudover har 9 ud af de 10, der ikke har søgt videre, udtalt, at de ikke har en foreløbig fremtidsplan. I den nærmeste fremtid vil de holde sabbatår og/eller arbejde.

Selvom antallet af elever, der ikke har søgt videre, ikke er påfaldende højt, er det bemærkelsesværdigt, at næsten alle i den kategori ikke har været til vejledning. Kategorien ”*Har ikke søgt videre*” og underkategorien hos de elever, der har søgt videre ”*Usammenhængende fremtidsplan*” har den manglende vejledning tilfælles, deraf bliver bachelorprojektets kernekategori og hovedfokus vejledningsområdet.

4.2 Næsten halvdelen har ikke fået vejledning

24 af de 52 interviewede elever svarede nej til ”*Har du i 10. klasse været til vejledning hos en studievejleder?*”. 13 af de 28 elever, der har svaret ja til ovenstående spørgsmål, mener, at vejledning ikke har hjulpet, dog fordi de fleste allerede selv vidste, hvad de vil efter folkeskolen. Således har 15 ud af de i alt 52 interviewede elever fået udbytte af vejledningen i skolen.

Mit indtryk af elevernes viden omkring valg af uddannelse og uddannelse generelt, er delt op i to grupperinger. Den ene gruppe er de elever, der har en langsigtet fremtidsplan. De ved, hvad de gerne vil uddanne sig til, og hvad det kræver for at blive det. For denne gruppe er det vejledning, forældre, temadage, klasseoplæg, praktik og internettet, der har inspireret dem.

Den anden gruppe er de elever, der hverken har en langsigtet plan eller en plan her og nu. De ved ikke, hvad de vil uddannes som og hvilke uddannelsesmuligheder de har. Denne gruppe ved nødvendigvis ikke, hvor de skal henvende sig, når de har afsluttet folkeskolen. Selvom jeg søgende spurgte ind til Majoriaq⁶ under mine interviews med eleverne var svaret i flere tilfælde at ”Det er de voksnes center” eller ”Stedet borgere henvender sig til, hvis man er arbejdsløs”. Yderligere var der enkelte elever, der ikke havde en sammenhængende uddannelsesplan såsom ”Vil blive tømrer derfor vil han søge ind på Søfartsskolen”.

I forhold til Inatsisartutlov nr. 4 af 29. november 2013 om uddannelses- og erhvervsvejledning (herefter lov om uddannelses- og erhvervsvejledning), kapitel 2 om uddannelsesinstitutionens ansvar for gennemførelses- og overgangsvejledning, §10, er det opsigtsvækkende at op imod halvdelen af eleverne oplyser, at de ikke har talt med en vejleder i 10. klasse. Omtrent halvdelen af de elever, der har modtaget vejledning, mener, at vejledningen har været utilstrækkelig eller at de ikke har haft brug for vejledning.

I de almindelige bemærkninger til lov om uddannelses- og erhvervsvejledning fremgår det at *”Forslaget bygger herudover på erkendelsen af, at vejledning er en af grundstenene for en succesfuld videre færd i uddannelsessystemet og i forhold til beskæftigelsesvalg.”*

Selvom en stor andel af eleverne, ifølge dem selv, ikke har fået vejledning i 10. klasse fra skolen, er langt de fleste blevet inspireret af søskende eller er af deres forældre blevet opfordret til at søge videre. 38 af de 42 elever, der har søgt videre, har fortalt, at søskende, vejleder og/eller forældre har hjulpet. Næsten samtlige af dem, der har søgt videre, har i samråd med forældrene besluttet at søge enten det ene eller andet sted. Sågar er der nogle forældre, der i forvejen har besluttet, hvilken skole deres barn skal søge ind på.

Eleverne fortalte om andre inspirationskilder, såsom karrieredage i klassen, hvor eleverne har holdt oplæg om, hvad de gerne vil arbejde med i fremtiden og hvilken uddannelse det kræver. Nogle elever var blevet inspireret af at være i erhvervspraktik. Eksempelvis har respondent nr. 37 fået lyst til at blive jordemoder efter erhvervspraktik i 9. klasse som jordemoder og respondent nr. 38 sagde: *”Jeg ville ellers blive psykolog ligesom min mor, men da jeg var i praktik hos tandlægerne, fik jeg lyst til at blive tandlæge.”*

⁶ Kommunal lokalt center for jobformidling, vejledning/opkvalificering til uddannelse og arbejde.

Delkonklusion: Ovenstående viser, hvor vigtig det er for den enkelte elev at blive støttet, inspireret og vejledt af enten forældre eller vejledere, når de er i færd med at træffe deres første store valg i uddannelsessystemet.

4.3 Ansvar for vejledningen, lovgivning og i praksis

Lov om uddannelses- og erhvervsvejledning beskriver klart og tydeligt, hvilke specifikke vejledningsformer uddannelsesinstitutionerne og de lokale vejledningscentre skal gennemføre.

Uddannelsesinstitutioner har således ansvaret for gennemførsels- og overgangsvejledninger. De skal vejlede således, at eleverne gennemfører uddannelsen og overgår videre i uddannelsessystemet. Yderligere fremgår det i § 19, stk. 2, at det lokale vejledningscenter (Majoriaq) skal bistå uddannelsesinstitutionerne med at forberede og gennemføre overgangsvejledning.

Majoriaq har derudover ansvaret for den opsøgende vejledning. Opsøgende vejledning er den vejledning, der foretages gennem opsøgende aktiviteter i form af uopfordret henvendelse til den enkelte borger. Der er i loven også adskillige kapitler, der beskriver hvilken særlig vejledningsindsats, der skal være for unge under 18 år med særligt fokus på dem der uden denne særlige vejledningsindsats har eller vil få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en uddannelse. Fra øverste led påhviler det Naalakkersuisut (regeringen) at evaluere loven, udvikle loven og føre tilsyn med de forskellige instansers forvaltning af loven. Derudover indgår Naalakkersuisut resultatkontrakter med kommunalbestyrelsen om varetagelsen af vejledningsopgaverne i henhold til loven. Resultatkontrakten ”*Skal desuden indeholde konkrete resultatmål for vejledningen*” (Resultatkontrakt mellem Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Selvstyre om drift af Majoriaq, 2019).

Der er mange indikatorer på, at loven i praksis ikke bliver fulgt tilstrækkeligt.

Respondent nr. 17 og nr. 28, to elever fra to forskellige skoler, har beskrevet vejledningen som ”*skolevejlederen lagde nogle brochurer på bordet og sagde jeg skulle vælge én*” og ”*Jeg fik at vide, at jeg bare skulle søge på internettet*”. Det virker ikke til, at disse former for vejledning er særligt vejledende. Dette kan skyldes, at de forskellige former for vejledning ikke er præciseret i lovgivningen eller har krav om, hvad vejledningen som minimum skal indeholde. Udtalelser som ovenstående og det faktum, at 24 ud af 52 elever har svaret, at de ikke har fået vejledning, er klare

indikationer på, at loven ikke bliver fulgt tilstrækkeligt i praksis på de skoler undersøgelsen er blevet gennemført.

Skolevejlederen udtalte at *”nogle elever har fået vejledning én gang mens der er andre der er blevet vejledt flere gange, det er efter behov, de skal bare selv møde op hos skolevejlederens kontor”*.

Grunden til, at så stor en andel af de interviewede elever har udtalt, at de ikke har fået vejledning, kan skyldes at vejledning ikke bliver prioriteret højere ved uddannelsesinstitutionerne.

Skolevejlederen, der først og fremmest er skolelærer, har ansvaret for at vejlede op imod 250 elever. Mit indtryk er, at selvom skolevejlederen er yderst kvalificeret og har alle mulige faglige forudsætninger for at vejlede, har vejlederen ikke tiden til at vejlede eleverne grundigt, da skolevejlederen ”kun” har 17 lektioner som vejleder hver uge. Læg dertil, at Majoriaq som skal bistå skolen med forberedelsen og gennemførelsen af overgangsvejledningen, ikke er til stede.

Vejlederen fra Majoriaq udtalte, at Majoriaq før i tiden besøgte skolerne og præsenterede uddannelsesmuligheder for eleverne, men at Majoriaq ikke har besøgt en skole i år eller sidste år. Vejlederen tilføjede yderligere, at de før i tiden mødtes med skolevejlederne flere gange årligt, men at de indtil videre for i år, juni 2019 kun har mødtes én gang.

Andre punkter, hvor lov om uddannelses- og erhvervsvejledning ikke bliver efterlevet, er Naalakkersuisuts ansvar for evalueringer og tilsyn med, at loven bliver fulgt. Der er indtil nu ikke blevet offentliggjort nogle evalueringer eller tilsynsrapporter på vejledningsområdet til trods for, at det fremgår af loven.

I resultatkontrakten for 2019, underskrevet af Naalakkersuisut og kommunalbestyrelsen i Kommuneqarfik Sermersooq, der skal indeholde konkrete mål for vejledningen, står følgende som det eneste resultatmål om vejledning: *”Unge under 30 år skal vejledes i retning af uddannelse”* (Resultatkontrakt mellem Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Selvstyre om drift af Majoriaq, 2019).

Derudover har Naalakkersuisut ifølge loven nedsat Grønlands Vejledningsråd (herefter kaldet rådet), som skal rådgive Naalakkersuisut om udvikling af vejledningsindsatsen, det er dog sparsomt med anbefalinger. Eksempelvis havde rådet kun én anbefaling til Naalakkersuisut i 2017. Det fremgår af deres årsberetning for 2017 at *”Vejledningsrådet vil gerne anbefale Naalakkersuisut om fortsat at styrke folkeskolen og styrke samarbejdet mellem folkeskolen og virksomhederne.”* (Vejledningsrådets årsberetning, 2017).

I 2018 har rådet flere konkrete anbefalinger. Her fremgår det at rådet anbefaler Naalakkersuisut at:

- Opprioritere vejledning
- Øge fokus på den opsøgende vejledning
- Der kræves en ekstraordinær indsats i vejledningsområdet
- Der udarbejdes en vision og strategi for vejledningsområdet
- Center for National Vejledning får en mere central rolle i udarbejdelsen af Uddannelsesreformen
- Alle institutioner bør have fuldtidsvejledere
- Der udarbejdes en bekendtgørelse der kan hjælpe vejlederne
- Der iværksættes effektmålinger inden for uddannelsesområdet, herunder vejledning
- Vejledningsopgaverne i Majoriaq kommer ind under samme departement som de øvrige vejledningsopgaver (Vejledningsrådets årsberetning, 2018).

Anbefalingerne fra rådet til Naalakkersuisut understreger, at vejledningsområdet bør prioriteres. For det første er det efterhånden tydeligt, at vejledningsområdet ikke er prioriteret højere hos uddannelsesinstitutionerne, Majoriaq og af Naalakkersuisut. For det andet, er der for lidt fokus på den opsøgende vejledning, dette beskrives i efterfølgende afsnit. For det tredje bør alle institutioner have fuldtidsvejledere og at disse vejledere bør have en bekendtgørelse de skal følge, således sikres visse minimumskvalitetskriterier for vejledningen.

Afslutningsvis bør vejledningsopgaverne i Majoriaq høre under samme departement som de øvrige vejledningsopgaver. Som det er nu, hører vejledningsopgaverne i Majoriaq ind under Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked imens de øvrige vejledningsopgaver hører under Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke.

Vejlederen fra Majoriaq fortalte, at der har været ændringer i organisationen der har resulteret i, at de er blevet færre vejledere. Ved at samle vejledningsopgaverne under et departement kan bedre samarbejde sikres og vejledningsområdet ikke bliver nedprioriteret yderligere.

En udfordring for vejlederen fra Majoriaq er, at der er trådt en ny persondatalov i kraft. Dette har gjort, at de nu ikke kan modtage en oversigt over efterskolelever fra Sprogcenteret i Sisimiut. Via denne oversigt kunne Majoriaq ellers være fuldt opdateret på, hvem der er i gang med efterskolen og få besked, hvis nu der er én eller flere der afbryder et efterskoleophold i utide.

En anden udfordring, som i øvrigt også er en udfordring for skolevejlederen er, at de begge anvender ug.dk som vejledningsportal selvom der findes én grønlandsk vejledningsportal, Sunngu.gl. Jeg har efterfølgende selv undersøgt Sunngu.gl, denne hjemmeside ser ikke ud til at have været opdateret siden oktober 2016, derudover er der adskillelige links som er inaktive. Skolevejlederen fortalte, at de elever som udelukkende er grønlandssproget, anvender Sunngu.gl. Den grønlandske vejledningsportal (Sunngu.gl) bør forbedres, man bør møde de unge der hvor de bruger meget tid (internettet) og inspirere dem til at uddanne sig. Eksempel udtalte respondent nr. 26, (Dreng, 15 år): ”*Min klasselærer introducerede mig for jobkompasset på ug.dk, da jeg kom hjem, gik jeg på jobkompasset igen og fandt ud af, at jeg gerne vil blive diplomingeniør*”.

Delkonklusion:

Lov om uddannelses- og erhvervsvejledning er som sådan en hensigtsmæssig lov, hvor der er en klar ansvarsfordeling og gode intentioner.

Det er dog opsigtsvækkende, at loven ikke bliver implementeret og gennemført tilstrækkeligt af de ansvarlige: Naalakkersuisut, Kommunerne og uddannelsesinstitutionerne.

For at sikre de gode intentioner bag loven, til fulde bliver gennemført, bør vejledningsområdet opprioriteres og fortsat udvikles.

4.4 Er den opsøgende vejledning, opsøgende?

For det første er det ifølge vejlederen fra Majoriaq, udfordrende helt korrekt at identificere, hvem det er der skal sendes et opsøgende vejledningsbrev til. Vejlederen fortalte, at det var udfordrende, at brancheskolerne og ungdomsuddannelserne ikke anvendte IT-Reg korrekt. Yderligere er en ny persondatalov trådt i kraft, således de ikke længere må modtage en oversigt over efterskoleelever fra Sprogcentret i Sisimiut.

Som tidligere nævnt er den opsøgende vejledningsprocedure, at hver oktober måned, sender Majoriaq et brev til de personer under 18 år, der i deres system hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Efter nogle måneder kører Majoriaqs pedel ud og afleverer brevet fysisk til adressen. I et kvalificeret gæt, gættede vejlederen på, at når de sendte 100 breve ud, reagerede 10-15 unge.

Ifølge skolevejlederen er ”*den opsøgende vejledning ikke opsøgende. Når eleverne afslutter folkeskolen, har vi en forventning om, at Majoriaq opsøger de elever skolen har haft store udfordringer med at vejlede og hjælpe.*”.

Delkonklusion:

Den opsøgende vejledning er ikke opsøgende.

I og med at den opsøgende vejledning ikke er blevet præciseret i lov om uddannelses - og erhvervsvejledning, er det til fri fortolkning for det enkelte Majoriaq at beslutte, hvordan de vil gennemføre den opsøgende vejledning.

For det første, bør det præciseres, hvorledes den opsøgende vejledning gennemføres. Eventuelt via en bekendtgørelse.

For det andet bør det sikres, at alle brugere af IT-Reg anvender systemet korrekt, først derved kan man få sig en helt korrekt og retvisende oversigt over unge der skal opsøges.

Afslutningsvis bør den opsøgende vejledning være reelt opsøgende, ved at sende et brev kan Majoriaq ikke vide sig sikker på, at den unge har modtaget og læst brevet.

Sådan som den opsøgende vejledning er tilrettelagt nu, er det lagt op til den unge helt selv at sikre at han/hun kommer videre i uddannelsessystemet. Uanset hvordan den opsøgende vejledning tilrettelægges er det i sidste ende op til de unge selv at beslutte hvad de vil med deres liv. Dog bør man inspirere og motivere de unge med den opsøgende vejledning, jeg ser muligheder i, at man kan tiltrække de unge med gode incitament.

4.5 Sociale udfordringer

Fælles for begge vejledere, er den største udfordring i jobbet som vejleder, de sociale udfordringer. I jobbet som vejleder møder de unge mennesker der lever et liv uden struktur og et liv med meget lidt eller ingen støtte fra forældre. De møder unge der ikke har fået sat grænser af deres forældre, der er sågar unge der kontrollerer deres forældre. De møder også unge der har forældre der er misbrugere af alkohol og/eller narkotika, disse unge har ikke trygt sted at være.

Disse unge er svære at komme i snak med, som regel er de indelukket og generte i starten, når de så føler sig trygge ved vejlederen åbner de op og fortæller.

Selvom begge vejledere har god erfaring med jobbet som vejledere, mangler de til tider værktøjer til at takle disse massive udfordringer med.

Disse unge lever en hverdag uden struktur, hver dag er anderledes og skolen bliver mere og mere betydningsløs.

Delkonklusion:

Fælles for begge vejledere er, at de til tider mangler redskaber og værktøjer til at møde de unge, der har vanskelige sociale udfordringer. Vejlederne kan derudover ikke løse alle udfordringer, såsom lavpraktiske problemstillinger som at finde bolig til de unge.

4.6 Storyline/Hændelsesforløb:

I dette afsnit vil jeg illustrere et hændelsesforløb ud fra mine interview resultater og kodning af disse. For at personliggøre mine resultater, vil jeg i dette afsnit opdigte en familie, lad os kalde dem familien Jensen

Philip Jensen er 15 år, han er født og opvokset i Nuuk sammen med sin familie. Familien snakker udelukkende grønlandsk men de kan godt forstå og snakke lidt dansk. Philips mor Katrine er rengøringsdame og Philips far Henrik er anstaltsbetjent.

Philip skal om to måneder afslutte folkeskolen, han ved dog stadig ikke endnu, hvad han vil når han forlader folkeskolen. Netop folkeskolen har Philip haft store udfordringer med, skolen har bare aldrig sagt ham så meget.

Han har igennem hele folkeskolen haft så svært ved at lære, når så Philip fik lektier for og tog dem med hjem fik han ikke nogen hjælp, mor har haft aftenvagter og far har været for træt efter en lang arbejdsdag i anstalten. Philip har generelt altid manglet støtte og opbakning i forhold til skolen.

For knap en måned siden snakkede Philip med skolens vejleder, de skulle fælles finde ud af, hvad Philip skal når skoleåret slutter. Philip har svært ved at forestille sig, at gå i skole flere år yderligere, han fortalte derfor sin vejleder, at han lige vil tage et år fri og arbejde. Vejlederen noterede og spurgte ind til, hvad Philip vil arbejde med, de snakkede lidt mere og sagde farvel.

Det er nu blevet juni og Philip har netop fået sit evalueringsbevis fra folkeskolen, han har lige præcis bestået sine fag, men karaktererne er ikke gode nok til at søge videre, det tager Philip ikke så tungt, nu har han jo endelig fri efter 10 lange og udfordrende skoleår.

Hvad skal der dog ske af Philip? Han har ikke interesse for at gå i skole lige foreløbig og hvis han en dag beslutter sig for, at han alligevel gerne vil få sig en uddannelse, ved han ikke hvem han skal henvende sig til og der er ingen til at opsøge og inspirere ham.

5 Diskussion

”Ifølge Stern (1994), en af Glasers elever, er det umuligt at tilegne sig grounded theory uden vejledning fra en forsker, der er fortrolig med metoden” (Guvå og Hylander, 2005, s. 10).

Dette udsagn er jeg til dels enig i, men må også erkende, at der siden 1994 er kommet flere fagbøger til at tillære sig grounded theory. Der har været flere udfordringer og mangler ved min anvendelse af grounded theory. For det første mener jeg ikke, at jeg har opnået en såkaldt datamætning, da jeg mener, at interviews med unge fra ungemålgruppen kunne have tilføjet mere perspektiv og indsigt til at besvare min problemformulering. For det andet har det været besværligt at beslutte hvilke indikatorer der skulle kodes og grupperes, dette resulterede i, at mit bachelorprojekt fik vejledningsområdet som hovedfokus, når det ligeså godt kunne have været de sociale udfordringer. Der kan også sættes spørgsmålstegn ved, hvorvidt det er nok, at vejledningsområdet forbedres, hvis flere skal fortsætte i uddannelsessystemet. Jeg er dog ud fra mine resultater overbevist om, at der er en masse unge mennesker der har brug for at blive motiveret og inspireret til at påbegynde og gennemføre en uddannelse. Det er særligt de unge, der i deres skolegang har haft faglige udfordringer, der bør opfanges og inspireres, de bør blive fortalt, at uddannelse ikke er ”enten-eller”. Det er vigtigt, at de unge informeres om, at der altid er mulighed for lære det, man ikke lige har fået lært i første omgang.

Ved at triangulere mit data (Interviews med elever, skolevejleder, Majoriaq og dokumenter), har jeg tillært mig brugbar viden om uddannelse - og vejledningsområdet. Den tillærte viden, mener jeg at kunne generalisere til hele Grønland, da der er en ensformig uddannelses - og vejledningsinstitutions struktur i hele Grønland.

Tal fra Grønlands Statistik om ungemålgruppen⁷ og hvor disse havde bopæl da de var 12 år, viser at andelen af unge fra ungemålgruppen der havde bopæl i Nuuk som 12-årige er blandt de laveste. Yderdistrikterne i Øst - og Nordgrønland har en langt højere andel af unge i ungemålgruppen, eksempelvis i Tasiilaq, hvor mere end halvdelen af det samlede antal unge i Tasiilaq, hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse (56%)⁸.

⁷ De unge i Grønland i alderen 16 - 25 år der, hverken er i uddannelse eller i beskæftigelse.

⁸<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=201901&sc=UD&subthemecode=o4&colcode=o>

Dette kan være med til at indikere, at der er et langt større behov for støtte, i form af opbakning og vejledning i alle de andre byer og bygder end Nuuk.

Selvom min analyse og formidling af mine interview resultater, kan fremstå negativt og kritisk er det vigtigt at understrege, at flere og flere fortsætter i uddannelsessystemet efter folkeskolen, særligt i Nuuk. Eksempelvis havde 42 af de 52 interviewede elever søgt videre og begge vejledere påpegede en positiv udvikling. Jeg har i min analyse, særlig været kritisk overfor vejlederne, jeg er dog af den overbevisning om, at disse vejledere er yderst kompetente og at rigtig mange unge har haft glæde af dem. Kritikken er mere rettet mod den organisatoriske struktur og prioriteringen af vejledningsområdet generelt.

6 Konklusion

Hvad er nogle af årsagerne til, at en så stor andel af de unge ikke vælger at fortsætte i uddannelsessystemet efter folkeskolen?

Når en folkeskoleelev skal til at afslutte folkeskolen, står eleven overfor sit første store selvstændige valg i livet. Det er et stort valg som eleven uden tvivl skal have støtte til, støtte i form af vejledning eller hjælp til det praktiske. Valget virker mere overskueligt for de elever der er blevet motiveret eller inspireret til at skabe sig en fremtidsdrøm. De elever har dannet sig et overblik over, hvilken indsats og hvilke skoler der skal gennemføres for at opnå drømmejobbet.

For disse elever giver det mening at gå i skole og at uddanne sig.

Deres motivation er blevet holdt oppe af opmærksomme og støttende forældre der ønsker deres barn en god uddannelse.

Desværre bliver dette valg for nogle af eleverne for uoverskueligt og vanskeligt.

Disse elever har igennem folkeskolen oplevet store udfordringer, fagligt og/eller i hjemmet.

De får i hjemmet ikke den fornødne opbakning til deres skolegang og når lektierne bliver lidt for svære, er der ingen til at hjælpe dem.

For hvert fagligt nederlag eleven oplever i skolen, jo mindre ambitiøs bliver fremtidsdrømmen og det at gå i skole bliver for den gruppe mere og mere meningsløst.

Når de nærmeste svigter med støtten og opbakningen, bør uddannelses- og vejledningsinstitutionerne tage over, dette bliver ikke fuldført tilstrækkeligt.

Når disse elever forlader folkeskolen med en følelse af, at skolen ikke er noget for dem, er der ingen til at opsøge og motiverende fortælle eleverne, at det stadig er muligt at gennemføre en uddannelse.

7 Litteraturliste

Bøger:

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5. udgave). Oxford: University Press

Guvå, G. og Hylander, I. (2003). *grounded theory: et teorigenererende forskningsperspektiv*. København: Hans Reitzels Forlag

Internettet:

Inatsisartutlov nr. 4 af 29. november 2013 om uddannelses- og erhvervsvejledning:

<http://lovgivning.gl/lov?rid={E1EA9C5E-B8A7-474B-849F-A3D0AAD166A3}> (11. juli 2019)

Resultatkontrakt mellem Kommuneqarfik Sermersooq og Grønlands Selvstyre om drift af Majoriaq 2019:

https://www.majoriaq.gl/~media/Majoriaq/Files/Ansatt/Resultatkontrakter_2019/Resultatkontrakt%20for%202019_Kommuneqarfik%20Sermersooq_DK.pdf (11. juli 2019)

Naalakkersuisuts Uddannelsesplan II, 2018:

<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Uddannelse/Uddannelsesstrategi%202018.pdf> (22.juni 2019)

VIVE analyse af offentlig hjælp: <https://www.vive.dk/media/pure/13023/2709656> (22.juni 2019)

Vejledningsrådets årsberetning 2017: [https://aqqut.gl/wp-](https://aqqut.gl/wp-content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2017-dk.pdf)

[content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2017-dk.pdf](https://aqqut.gl/wp-content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2017-dk.pdf) (11. juli 2019)

Vejledningsrådets årsberetning 2018: [https://aqqut.gl/wp-](https://aqqut.gl/wp-content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2018-dk.pdf)

[content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2018-dk.pdf](https://aqqut.gl/wp-content/uploads/2019/01/Vejledningsra%CC%8Adets-a%CC%8Arsberetning-2018-dk.pdf) (11. juli 2019)

Bilag A - Interviewguide og overvejelser

Spørgsmål:

Har søgt videre:

Hvor har du søgt? Hvorfor har du søgt der? Hvad vil du beskæftige dig med? Hvem har hjulpet med at søge? Hvad skal du hvis du ikke kommer ind?

Har ikke søgt videre:

Har du tænkt på hvad du gerne vil lave efter 10.klasse?

Det ved jeg ikke/Har ikke tænkt over det: Er der noget du gerne vil arbejde som i fremtiden? og ved du hvordan du bliver det?

Sabbatår/Arbejde:

Hvorfor sabbatår og hvornår har du så tænkt dig at søge videre og hvor?

Hvilket arbejde og hvor lang tid?

Overvejelser:

1 til 1 interviews med 10-15 minutters varighed, helst i et separat lokale eller i biblioteket. Hvis ikke det er muligt med et separat lokale så er det fint med et bord bagerst i klasseværelset.

Jeg er åben for muligheden at man kan være (2 og 2).

I starten af timen præsenterer jeg mig selv: Navn, alder, uddannelse etc. Derefter pitcher/fremlægger jeg min undersøgelse og hvorfor det er vigtigt at eleverne snakker med mig. (Større undersøgelse, spørger alle 10. klasser i Nuuk, anonymt, stor hjælp og at det selvfølgelig er frivilligt)

Optagelse: Intet bliver optaget, det kan afskrække eleverne og det kan være at man er mindre snakkelysten.

Noter: Jeg tager løse noter, de skrives ned på side 1 (interviewguiden), når tiden er gået, gennemgår noterne og det udfyldte papir med eleven, har eleven rettelser eller tilføjelser?

Bilag C - Interviewguide vejledere

Interview / spørgeguide: Interview med vejleder fra Majoriaq.

1. Faglig baggrund: Uddannelse og erfaring
2. Dagligt arbejde: Lav-praktik, Beskrivelse af arbejdsopgaver "normal arbejdsdag"
3. Samarbejde med skolerne? Hvordan? Modtager i handleplaner/karakterer?
4. Uddannelseshandleplaner i samarbejde med forældremyndighedsindehavere?
5. almen orientering af forældre med børn under 18 år, som ikke er i uddannelse?
6. Opsøgende vejledning
7. Hvor mange møder om året?
8. Karakteristik af "hvem" der henvender sig for at få vejledning
9. Udfordringer
10. anbefalinger til forbedring af system

Bilag D - Transskribering vejleder fra Majoriaq

1. Faglighed? - 15 år som vejleder
2. Eneste fuldtidsvejleder: Daglige arbejde - Meget forskelligt - Videregående uddannelse i GL og DK, forsvarsstab. Ny opgave i 2017 opsøgende vejledning.
3. Modtager handleplaner fra skolerne siden 2017, bliver indtastet i et it-system "It-reg", alt står der, skal eleverne videre i uddannelsessystemet.
4. Elever der blev færdige i 2017, (00-01 årgang) 261 - April i år regnet på handleplaner og ansøgninger. Stor ændring i Nuuk - 2012 40 % kommer videre, færdige i 2017 43% videre til GU nogle stadig i gang med efterskole. Årgang 2002 færdige sidste sommer, 80 % kommet videre (Kun i Nuuk), GU, EF, Opkvalificering. Tal fra i år IT-reg 212, 46 har søgt ind på GU, rigtig mange af dem skal på efterskole.

HB = Hans Brummerstedt **V**= Vejleder

V: Ny udfordring pga. ny persondatalov - Før modtog de oversigt over efterskoleelever fra sprogcentret (Sisimiut), nu modtager de intet, modstridende med lov om opsøgende vejledning, besværligt.

Opsøgende vejledning: Til oktober kan de i systemet se hvem der ikke er i uddannelse, sender brev, anden omgang kører pedellen ud til adressen: Brev indeholder hvordan Majoriaq kan hjælpe den unge videre. 10% opsøger Majoriaq på baggrund af brev. Vil ændre rækkefølge på metoden.

HB: Hvad kan i gøre for de resterende 90%?

vi kan forsøge at opsøge dem indtil de fylder 18 år, derefter overgår de til arbejdsmarkedet. (Nogle beslutter sig først for at uddanne sig når de er 19-20 år), så henvender de sig der.

HB: Hvordan vejleder i - vejledningsmuligheder?

V: Opkvalificering af karakterer eller Piorsaavik (Jobtræning, kræver handleplan, jobprøvning 3-6 måneder, enkelte arbejdsgivere stoler på eleven tilbyder elevplads "Begynd at arbejde hos os" Opkvalificering - AEU - NU - FA (Folkeskolens afgangsbetegnelse). To årlige prøver, december og forår. Skriftlige og mundtlige, kan være nok med halvt år måske et helt år. Hvis de ikke består, får de en ny mulighed, maks. 2 år. Enhver kan starte, ingen aldersgrænse.

Vi glemmer nogle gange AHA oplevelserne: januar mødte han en tidligere opkvalificeringselev, var blevet færdig med gymnasiet med gode karakterer, ville søge ind på Jura i DK uden at benytte sig af

”Særordningen”. Folk der har været i et forløb og som har gennemført GU kommer ned og siger tak.

HB: Samarbejde mellem folkeskolen og Majoriaq?

V: Da det blev Majoriaq (Fra Piareersarfik), omorganisering, før en vejleder til en skole, nu mere løst. Før mødtes de hver måned om sommeren med skolernes vejledere, nu har vi så meget at lave så vi har kun mødtes en gang.

HB: Arbejdsbyrde pr. vejleder? Antal børn og hvor lang tid pr. person?

V: 1 time, indtastes i IT-reg.

V: It-reg er i gang med sit 11 år, det bliver bedre og bedre. Brancheskolerne og Universitetet bør anvende det mere, rigtig godt værktøj.

Smart system der giver et klart overblik, skolerne har dem men de bruger dem ikke eller gør det forkert.

Linket med folkeregistreret. To alarmer rød og gul minder sagsbehandleren om at der er personer der skal opsøges eller reageres ved. Fx har ansøgt, der er ikke blevet rykket.

V: Når efterskoleelever dropper ud, modtager skolevejlederen en besked om det, de videresender og henviser til Majoriaq.

HB: Største udfordringer i jobbet?

V: Familier med sociale problemer, boligmangel. Når folk henvender sig, udarbejdes handleplaner, generte i starten åbner op og fortæller om sociale problemer, disse skrives ikke ind i it-reg men liggens i sagsmapper. Når personerne føler sig mere trygge og har mere tillid fortæller de om, hjemløshed, forældre der er misbrugere af den ene eller anden form, venner er misbrugere. Har arbejdet andre steder end i Nuuk, chokeret over hvor mange der henvender sig i Nuuk.

V: Godt it-værktøj der ikke anvendes hos brancheskolerne, gu og videregående uddannelser anvender dem ikke.

HB: Hvad kan i mere gøre for jeres målgruppe, særligt opsøgende vejledning?

V: ”hvorfors er der så mange der søger videre nu?” - stor forskel fra skole til skole, alle fra friskolen, næsten alle fra AHL kommer videre.

HB: §37 spørgsmål - Udelukkende grønlandsk sprog = Få uddannelsesmuligheder? -

V: Det har vi også drøftet, hvorfor mon? Fx tømreruddannelse krav: GL, Matematik og dansk. Hvorfor dansk, når vi ved at de fleste studerende udelukkende er grønlandsksproget, det må nok være materialet.

HB: Jeg forestiller mig at det må være svært at vejlede dem der "kun" kan grønlandsk? -

V: Vi benytter os af internettet, ser på krav og henviser til at skrive et særskilt brev om at søge optagelse.

HB: De interviewede unges viden om Majoriaq er mangelfuld, hvad har du at sige til det?

V: Før i tiden tog vi ud til folkeskolerne for at fortælle om Majoriaq, vi undlader at nævne at der er uddannelsesstøtte i forbindelse med opkvalificering for at undgå at folkeskoleelever valgte at tage på Majoriaq udelukkende for uddannelsesstøtten.

HB: Hvornår har i sidst været ude ved skolerne for at fortælle/informere om Majoriaq?

V: Ikke i år, heller ikke sidste år, vi er blevet så få, folk er blevet flyttet rundt, har dog hørt at de(ansatte/vejledere) bliver flyttet tilbage.

V: Arbejder i travle perioder, marts og juli specielt.

Bilag E - Transskribering skolevejleder

HB = Hans Brummerstedt **SV**= Skolevejleder

SV: Lærer 2001 -

2003 - Opfordret til at blive vejleder for de ældre 6-10 klasse

2009 - VGU først derefter fået værktøjer til bedre at kunne vejlede

Karrierevejledning og overgangsvejledning som overbygning, flere kurser ved siden af.

Har selv tilrettelagt vejledning for 6-7 klasse, 8,9 og 10. klasse kører næsten ens.

Forskellige arbejdsmetoder, eksempelvis:

6. klasserne: Møder op og fortæller om karrieremuligheder og skoler

7. klasser: Det samme og derefter gruppevejledning af 3 grupper, hvis han har tid.

Lidt anderledes i år, først en længere præsentation derefter var de taget til datalokalet og udfyldt en handleplan.

8, 9 og 10: Individuel vejledning, snakker 5 minutter, derefter tjekker de handleplanen og snakker om den.

Ny handleplans skabelon, indført i år. Det kan være så tidskrævende, den kan ændres hvert år.

Der er to slags handleplaner, dem eleverne selv udfylder og dem lærerne udfylder.

Eksempelvis, hvis en elev er alt for fraværende, vil en lærer udarbejde en handleplan med eleven og elevens forældre.

For ikke at lave dobbeltarbejde anvender de ikke handleplanen i "Angusakka", de anvender deres egen skabelon der den er mere fyldig. Skolevejlederen gør det lettere for lærerne, han laver handleplan med eleverne som klasselærerne kan se.

Udfyldes i 8. klasse, 9. klasse og helt færdig i 10.klasse, kan dog ændre løbendes, de tager bare til kontoret. Forældre, eleven og vejlederen skal underskrive.

Lærer og vejleder. Får 495 timer til vejledning, alt efter hvor mange elever der er i 6 - 10 klasser øges antallet.

Havde 17 lektioner (Uge) til vejledning og skal have det igen i år, hvis de har mange elever, skal han nå at vejlede op imod 250 elever. (Vejlederens skema delt ud til elever og forældre)

Bruger internettet, landets skolars hjemmesider tjekkes. Ved siden af anvendes UG.dk, meget bedre end Sunngu.gl (Jobkompasset) De elever der ikke er så gode til dansk, anvender Sunngu, selvom Sunngu er mangelfuld.

10. klasse får vejledning først, derefter 9. klasse og 8. klasse.

HB: Hvor mange gange om året får en elev fra 10.klasse vejledning?

SV: Der er nogle der kun får vejledning 1 gang, det er typisk dem der får mest hjælp fra familien. Andre kan bare møde op efter behov, de dukker bare op.

Hjælper dem med at udfylde ansøgningsblanket

Besøger 10.klasserne, for at "føle" efter om der er nogen der har behov for vejledning.

Gruppevejledning skal bruges mere næste skoleår: 3-4 ad gangen, de fraværende elever, de elever der ikke ved hvad de skal eller elever med dårlige karakterer kan sidde sammen og snakke. Skolevejlederen har tænkt sig at skabe et koncept, det skal først godkendes af forældre.

HB: Udfordringer med fraværende elever - Er det, det mest udfordrende på jobbet eller er der andre udfordringer? -

SV: Største udfordring er forældrene, der er nogle forældre der slet ikke kan styre deres børn, det er børnene der styrer forældrene. Det er ofte dem der ikke passer deres skolegang, dem der lever et ustruktureret liv, de elever der ikke kan få faglig støtte i hjemmet.

De der dyrker sport og de som har forældre der er opmærksomme, er de elever der klarer sig bedst. Der er meget forebyggelse i at dyrke sport, vi kunne have langt flere elever der dyrkede sport. Forældre med et misbrug af alle slags er bremseklodser, det er svært som vejleder at gøre noget.

Vi samarbejdede meget med Majoriaq de første år, det var vigtigt for os da afstanden mellem skolerne og Majoriaq har været stor. Samarbejdet er blevet tættere og tættere og i 2011 blev vejlederne i hele kommunen samlet for første gang, seminar i Nuuk. Vi har fortsat sådan længe. Vi mangler værktøjer sommetider, vi kan tage et kursus, hvis det bliver godkendt.

Udover samarbejdet med Majoriaq, samarbejder vi også med andre vejledere, vi har netværksmøder, lige før jul havde samtlige vejledere fra alle skoler i Nuuk et netværksmøde.

I Maj afholdte vi et netværksmøde, desværre var det ikke alle der kom, til efteråret er det Majoriaqs tur til at afholde et netværksmøde. Vi kunne samarbejde meget tættere.

HB: Majoriaq kom til skolen før, det har de ikke gjort de seneste to år?

SV: Nej desværre, det er ærgerligt. Før i tiden når vi afholdte ”Siunissara/Min fremtid” for 8-10 klasse, var det op til lærerne selv at finde ud af hvem de vil besøge eller hvem de vil invitere, de prioriterer arbejdspladser og ungdomsuddannelser. Det er ønskeligt at vende tilbage til det, det behøver ikke udelukkende kun at være Majoriaq.

HB: Nogle elever har usammenhængende planer eller de ved ikke hvor de skal opsøge hjælp?

SV: Efterår bliver eleverne og deres forældre indkaldt, desværre er det ikke alle der møder op, det er sandsynligvis dem der har en usammenhængende plan.

Mener ikke at opsøgende vejledning er opsøgende, når skolevejlederne melder at der er nogen de ikke kan håndtere, regnede de ellers med at vejlederne fra Majoriaq ville tage hjem til lejligheden. Har selv erfaring med at tage hjem til elevernes hjem, der har været flere chokerende øjeblikke, det gør de ikke så meget mere.

Når de slipper 10. klasserne, er de Majoriaqs ansvar, men hvis de kommer til skolen, har skolen pligt til at hjælpe dem. Har hjulpet sidste års elever med at søge ind på efterskoler.

Status: 4 uoplyst kæmpe arbejde skal udføres for at de kan komme videre, de der skal arbejde skal også have opsøgende vejledning.

Handleplanerne bliver sendt til Majoriaq, ved siden af sendes en liste over navne og cpr, melder til Majoriaq hvis skolevejlederen ved at de er stoppet med en uddannelse.

16-årige stopper folkeskolen.

Stor fremgang i Nuuk, før var det op imod 50 % der ikke kom videre, nu er det 20 %.

Bilag F - Excel oversigt over interviews med folkeskoleelever

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
Kon	Alder	Skole	Hvor mange år har du boet i N?	Adf. (stor)	Adf. (små)	Skole (L)	Skole (S)	Hv. sag. (L)	Kompetence	Fr. om har fuld t.	Part	M	Har det været?	N	Udledning (År)	Udledning (Måned)	Frage 2-11
1	D	15 GCE	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	D	15 GCE	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	D	15 GCE	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	P	15 GCE	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	P	15 GCE	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	P	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	D	15 GCE	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	D	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	P	15 GCE	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	P	15 GCE	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	P	15 GCE	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	D	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	D	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	D	15 GCE	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	D	15 GCE	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	P	15 GCE	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	P	15 GCE	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	P	15 GCE	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	P	15 GCE	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27	D	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	P	15 GCE	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
31	P	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
32	P	15 GCE	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
33	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
34	P	15 GCE	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
36	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
37	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
38	P	15 GCE	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
39	P	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	D	15 GCE	16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
41	D	15 GCE	16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
42	D	15 GCE	16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
43	D	15 GCE	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
44	D	15 GCE	14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45	D	15 GCE	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
46	D	15 GCE	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
47	D	15 GCE	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
48	P	15 GCE	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
49	P	15 GCE	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
50	P	15 GCE	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
51	D	15 GCE	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
52	D	15 GCE	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1